

De maanden november en december

Maandkalender

November en december staan in het teken van de selectie van de nieuwe fokdieren en de pelsperiode. Beide activiteiten zijn erg belangrijk, het is waar u het hele jaar voor gewerkt heeft. De weloverwogen keuze voor nieuwe fokdieren en het besef dat de pelskwaliteit vanaf de eerste stap in het pelsproces gewaarborgd dient te worden, maken het intensieve maanden.

selectie levende dieren

Het moment om met pelzen te beginnen, als de nertsen helemaal klaar met de wintervacht zijn, verschilt per kleurslag, stam (genetisch), sekse en leeftijd. Op een bedrijf kan het verschillen tussen het één of het andere jaar. Het starten met pelzen weet elke fokker het best voor zijn/haar nertsen. Onderzoek van al weer 10 jaargangen op Edelveen heeft aangetoond dat eerder starten met pelzen van Wild dieren al snel economisch uit kan. Als de beste datum 14 november is, zijn de pelzen van 7 november ook prima. Toch prefereren we een indeling naar leeftijd in deze planning. Uit de opbrengstprijzen van 2016 volgt een verschil van €0,50 per pels! Start de pelsperiode met de oudste dieren en houdt dit 1-2 weken vol. Dan worden steeds de pelsrijpe dieren gepelsd en dat maakt het verschil.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

Het fokbestand wordt net voor de pelstijd geselecteerd. Na de voorselectie, door het lopende jaar gemaakt en het wegen en lengte meten eind oktober, wordt de pelsbeoordeling net voor of in de pelstijd uitgevoerd. Het is een drukke maar belangrijke stap in de vooruitgang op kwaliteit. Het gewicht zegt niet alles over de lengte en houdt daarbij rekening dat dieren uit een groep 150-200 gram minder mogen wegen voor dezelfde pelslengte. De lichaamslengte speelt de belangrijke rol in de pelslengte. Een korte nerts zal nooit een lange pels opleveren en alleen een lang dier kan zwaar worden en een goede pelslengte geven. We meten met een praktische methode de lichaamslengte: laat de nerts in een koker lopen, de nerts trekt en strekt zich en we lezen de lengte af op de schaalverdeling op de koker. Een nerts die zich strekt toont de exacte lichaamslengte. Een reu van 3,5 kg kan toch kort zijn (bv. 48 cm), en dan is deze veel korter als pels, dat scheelt 1 lengtemaat met een 3,5 kg reu met een lichaamslengte van 50 cm of meer. Daarbij zullen de nakomelingen van een lange reu ook lang zijn en de nakomelingen van een korte reu kort. Lichaamslengte is een sterke genetische eigenschap. De beoordeling door een selecteur past goed halverwege de pelsperiode omdat er dan lege rennen zijn om dieren uit een groep en met een beoordeling in te plaatsen. Net voor de pelsperiode zijn er nog geen lege rennen. Na de pelsperiode verdient het fokbestand een goede behandeling. Belangrijkste in de conditionering van de fokdieren is dat het zeer geleidelijk moet gebeuren omwille van de gezondheid van de nertsen.

Naast de zorg voor de fokdieren moet een begin gemaakt worden met het schoonmaken. Het afvoeren van alle organische resten (strooisel, nachthok inhoud, haren op waterleiding etc) is een voorwaarde voor een geslaagde schoonmaakronde. Het afvoeren van de organische resten is een activiteit die in 'opvul' uurtjes in de pelsperiode gestart en uitgevoerd kan worden. Na het 'opruimen' is het schoonspuiten met ontsmettingsmiddel een relatief kleine moeite. Schoonspuiten van de farm is niet alleen een PR-actie, het verwijderen van materiaal waar

vervolg op pagina 300.

Voorlichting

vervolg van pagina 279.

allerlei organismen in kunnen groeien en bloeien is een verlaging van de infectiedruk. In dat kader noemen we een lage uitval in de groeiperiode en lage ELISA-waarde van de nertsen op Edelveen. De relatie tussen de ELISA-waarde en het fokresultaat is duidelijk: hoe hoger de ELISA-waarde hoe lager het fokresultaat. Ook de uitval van oude teven met een hoge ELISA-waarde en haar en nakomelingen was hoger in de groeiperiode. Van de oude teven welke op basis van hun reproductie mogen blijven, tonen de 1e jaars teven (1 worp) de meeste verandering in ELISA tussen februari en november. De oudere teven veranderen nauwelijks in ELISA-waarde. De jonge teven, geselecteerd voor het nieuwe seizoen, zijn nog niet stabiel in ELISA. Het is goed om de winter in te gaan met de teven met een ELISA-waarde van maximaal 4 en reuen met ELISA-waarde 3. Uit de lijnparingsgroepen van het project Lichaamslengte volgt dat de ELISA-waarde van de reu ook zeer belangrijk is. Reuen met een hoge ELISA-waarde (4/5) hebben significant minder nakomelingen. Mogelijk is de spermakwaliteit in het geding. Ook bij het fokbestand tellen we minder

pups wanneer de reu(en) een hogere ELISA-waarde hebben. Ons advies is om vooral van deze jonge teven en reuen de waarde in februari weer te bepalen. De dieren met een te hoge waarde kunnen dan uitgeselecteerd worden voor de reproductieperiode en dat leidt tot een hoger fokresultaat. Hou hiervoor extra jonge dieren aan in de winter, ongeveer 15-20%. Deze zijn ook belangrijk voor een 2e kwaliteitsselectie en andere selectie kenmerken zoals staartpunten en gedrag.

Een andere pijler voor het volgend seizoen is de pelskwaliteit en pelslengte verbetering door de nieuwe fokkerijlijn met de Deense kortharige teven en reuen. Deze lijn is in 2015 gestart en hopen we in de komende jaren uit te breiden. We gaan dan de pelzen vergelijken tussen de lijn met de NL teef als basis en de nieuwe lijn met DK teven. Beide worden gepaard met de aankochte en de zelf gefokte DK reuen.

Deze winter hopen we meer informatie te verzamelen om de rekbaarheid van de pelzen te kunnen verklaren en deze nertsen te

kunnen aanwijzen. De rekbaarheid is het verschil tussen de voorspelde pelslengte (op basis van het gewicht en lichaamslengte op pelsdatum) en de gemeten pelslengte. Het lijkt erg erfelijk: hele nesten, opgegroeid in gem. 3 rennen, meten langer of korter dan de voorspelde lengte. Lange nertsen met goede rekbaarheid zorgen voor een gigantisch hoog aandeel in de langste pelsklasse: reuen 75% in 40/50, teven 77% in 0/20. Dat is langer dan de gemiddelde pelslengte van de nertsen van DK fokkers.

Deze maanden zijn voor ons ook drukke maanden in het verzamelen van de data en het goed traceerbaar houden van pelzen. Het is de periode dat diverse projecten worden afgerond of overgaan in de volgende fase. Dan worden de prestaties in de groeiperiode gekoppeld aan de pelskenmerken. Altijd een hele organisatie, maar noodzakelijk om u betrouwbare resultaten voor te kunnen leggen.

Wij wensen u ook een goede pels- en selectietijd toe.